Sumonyi Zoltán

A kiürült éden

Kataáng Mihály ifjúsága

folytatás

A HARMADIK BARLANGKÉP

18.

A fény másképpen dőlt a roncstelepre,
s a málló falra újabb kép vetül.
Egy barlangszáj, vagy várrom is lehetne
a hely, hol három fickó vígan ül.
Akárha színház a színházban lenne,
s Hamlet jelezné: „tudom, *Nyuszifül*,
mit tett anyám és nagybátyám apámmal!
Ezt játszatom el a színészkirállyal.”

19.

Tehát, mint barlangban, ott ülnek hárman
Füzér komor várának romjain.
„Én ezt a képet már valahol láttam,
elsőéves korunkból rám kacsint,
emlékeztetve egy kirándulásra:
A Nyelvész Tanszék, szokása szerint…”
Idézi föl Kataing most meghatottan,
hisz két társával ő is látszik ottan.

20.

Ez azt jelenti, egyetemi polgár
lett végül is Mihály egy év után.
Nem rágódik a segédmunkás-múltján,
amit nyomdában töltött azután
hogy nem vették föl (sete-suta formán
jelezték, hogy bejuthat még talán)
de most, kiéhezve a tanulásra,
az örömének így nagyobb a lángja.

21.

Ha másodszor se vették volna föl, hát
azóta már *angyalbőrben* feszít,
és menetel, vagy „élvezi” a fogdát,
esetleg sapkagombot fényesít,
mert a seregnek nem venné több hasznát,
s a hadsereg se venné őneki,
de sorköteles törvény alól semmi,
csak betegség, vagy az egyetem menti.

22.

És olykor az is fel-felötlött benne:
a nyomda még akként is hozadék,
hogy mint *munkás* ment már az egyetemre,
s nem mint *értelmiségi* származék.
Mert nyomatékkal vették figyelembe,
hogy M*unkás*-, P*araszt*-, avagy csak E*gyéb*-,
de legrosszabb a *származás* ha X-*es*.
(Hja,'61-ben ez nem volt még vicces.)

23.

De hát Mihályt ez már nem érdekelte.
Olyan szabadságérzet szállta meg,
minthogyha nem tudná, hogy országszerte
itt vannak az *ideiglenesek*,
vagyis mintha csak átmeneti lenne,
úgy van még itt a szovjet hadsereg,
s ez *átmenet* már tart tizenhat éve.
(Tizenegy napra zárójelbe téve.)

24.

A tizenegy nap, s gimnázium-évek:
kis-ifjúság, *selyemszövésű báb*.
De rostjai már foszladozni készek,
és itt-ott látható a külvilág,
és látható az ilyen-olyan élet
amit a friss szem elkáprázva lát.
Ha visszanéz, mert évei szaladnak:
sosem érezte magát boldogabbnak.

25.

Mihály lubickolt hát e szabadságban,
  így telt az első egyetemi év.
Majdnem egyéni időbeosztásban,
  s ezt föl nem adta volna semmiér.
Zárvány a szürke, robotos világban:
  docens, diák itt mind *egyéniség,*
Nárcisz presszóban irodalom óra,
s ó-szlávra járt a *Százéves* ivóba.

26.

Aztán a lányok. Mert itt együtt voltak,
  egy tancsoportban, s ötször annyi lány.
Túlkínálatban körbe-udvaroltak,
  de egyikkel se voltak igazán
meghittebb kapcsolatban. Kóstolgattak,
  s a lányok is incselkedtek csupán.
Íly ifjúi, könnyed kalandra várva
mentek évet záró kirándulásra.